

Zamyšlení nad jednou proměnou

Jana Sobotková

Když se narodí dítě s nějakým postižením, budete se mnou jistě souhlasit, že je to pro rodiče velká zátěž. Ono i příchod naprosto zdravého potomka je pro mnohé náročný – všechna ta vybavička, kočárky, dudlíky, kašičky, noční vstávání, rýmečky, kašlíčky... A když přijde miminko s postižením, ať už vrozeným nebo získaným při porodu, je to ještě všechno mnohem složitější. Rodiče nebo v tom horším případě jenom maminka najednou zjistují, co všechno je třeba udělat, aby tomu svému dítěti ten ztížený start do života nějak ulehčili. Pomohli napravit to, co normální zdravé dítě dělá tak nějak automaticky.

Raná péče, rehabilitace a lázně

Musím konstatovat, že tady už došlo k velkému zlepšení nabízené péče. Existuje raná péče (do sedmi let), fyzioterapie hrazená pojišťovnou, od roku dítěte lázně i s doprovodem. Pomohou vám různé neziskové organizace, které poskytují ucelenou rehabilitační péči v rámci čtrnáctidenních pobytů dítěte s rodičem (Arpida České Budějovice, dětské centrum Znojmo), dětské léčebny pohybových poruch v Boskovicích nebo Košumberku či různé neurorehabilitační kliniky, které využívají k rehabilitačním účelům kosmický obleček – TheraSuit. Nejznámější jsou Axon Praha, Sarema Brno a Liberec. Rodiče mají k dispozici přístup k sociálnímu poradenství, společnost jako taková je postiženým dětem nakloněna – dostanou od státu snadněji příspěvek na pořízení zvláštní pomůcky (např. auto či MOTOMed).

Také pojišťovny dětem více přispívají na různé pomůcky, třeba na kočárky, vozíky nebo až třikrát ročně na rehabilitační obuv. A i různé nadace velmi ochotně přispívají na různé kompenzační pomůcky, rehabilitační pobyty, pořízení motorového vozidla atd. Každé dítě s postižením má povinnou desetiletou školní docházku, takže se může socializovat a scházet se se svými vrstevníky.

I když máte doma postižené dítě, můžete žít relativně pestrý život naplněný docházkou do školy, návštěvou rehabilitačních a lázeňských zařízení, ve kterých se vaše dítě alespoň malinko zlepšuje a uvolní psychicky. Vy se dozvíte něco nového, co by se ještě dalo s vaším dítětem podnikat, aby se jeho zdravotní stav zlepšil nebo alespoň udržel. Je to pro vás fyzicky i psychicky vyčerpávající kolotoč,

který ale pro své dítě rádi podstoupíte s vidinou zlepšení jeho vývoje.

Den D

Ale pak přijde den, kdy vaše dítě dovrší osmnáct let. Máte doma úplně stejné dítě, se stejnou diagnózou, se stejnými potřebami a rehabilitačními návyky a se stejnou náročností péče. Ale společnost na něj najednou nahlíží jako na dospělého a všechno se rázem změní. Do lázní se jen tak nedostanete, a pokud ano, tak jednou za dva roky. A to budete mít velké problémy s doprovodem, protože pojišťovny vám ho jen tak neschválí, i když má vaše dítě má průkaz ZTP//P, tudíž má na průvodce nárok. Pojedete tedy do odborného léčebného ústavu, ale tam již budete mít zdravotnický režim a méně procedur. Pokud má vaše dítě kromě fyzického postižení i mentální diagnózu, nedostanete se na rehabilitační prakticky vůbec. Přinejmenším je to velmi složité.

Celkově je velmi málo rehabilitačních zařízení, které dospělým lidem s postižením rehabilitační péči nabízejí. Pořídít si cvičební pomůcky domů je finančně a z hlediska prostorových dispozic tak náročné, že si to jen málokterá rodina může dovolit. Příspěvky z nadací nejsou bezbřehé, pro dospělé lidi s postižením jsou méně dostupné než v případě dětí.

A co zdravotní pojišťovny? Vaše před pár dny ještě dítě najednou spadá do kategorie dospělých, tím pádem má nárok

na boty jednou za dva roky, vozík jednou za 7 let atd.

Fyzioterapie je důležitá i u dospělých

Vaše dospělé dítě tedy může navštěvovat stacionář, který mu utužuje sociální vazby, což je důležité. Ale po stránce fyzioterapie jsou tato zařízení jen velmi málo vybavena. A to spousta klientů chodí jen díky tomu, že se s nimi od malička cvičí. Bez této pravidelné aktivity se jejich zdravotní stav rapidně zhoršuje. Pro některé z nich to může mít až fatální důsledky.

Z tohoto pohledu postrádá smysl celé to období snahy rodičů, trpělivosti dětí i finančních investic ze strany státu. K čemu to nakonec je, když energie, kterou od narození do dospělosti vložili do péče o dítě s postižením, přijde prakticky vniveč? Jsem přesvědčená, že fyzioterapie dospělých lidí s postižením je stejně důležitá jako v dětském věku.

Společnost je v podstatě ochotna pomáhat, proto je důležité o těchto potřebách mluvit. Věřím, že je velká šance se v této oblasti posunout správným směrem. Za těch devatenáct let, kdy se pohybuji v sociálních službách, opravdu vidím, že se systém pomoci lidem s postižením vyvíjí. Proto věřím, že se stát vydá správným směrem i v oblasti přístupu k fyzioterapii pro dospělé s postižením.

Ilustr. foto: <https://www.kiplinger.com>